У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 172. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 17-го ВЕРЕСНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 17, 1971 No. 172. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 16 вересня 1971

В АМЕРИЦІ

ГОЛОВА КОМІСІЇ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ при Палаті Репрезентантів Вілбур Міллс і видатний республіканець, член тієї Комісії Джон Бирнс, обидва висловились за тим, щоб Конгрес частково відкликав зменшення податків для великого бизнесу і признав їх для бідніших осіб і родин. Таким заходом Конгрес зміг би полегшити долю убогої частини населення ЗСА.

СЕКРЕТАР СКАРБУ ДЖОН КОННАЛЛІ дав зрозуміти, що й після 90-денного періоду „заморожування" цін і заробітних платень в тій чи іншій формі триватиме над ними урядова контроля. Він попередив представників великих фірм та бизнесу, щоб вони не плянували якихось підвищень у цінах - виплатах в нових договорах після 15-го листопада, коли закінчиться період „заморожування". Д. Конналлі сказав, що таких нових договорів ніхто не може заборонити, але на них можуть потім впливати нові рішення Уряду.

БАГАТО ЖИТЕЛІВ НЮ ЙОРКУ В ГРУДНІ МІСЯЦІ опиняться перед справді надзвичайно великою підвишкою цін за винаймані квартири. Ціни можуть піднестися до 46 відсотків.

У 1969 РОЦІ БОСТОНСЬКИЙ МУЗЕЙ МИСТЕЦТВА придбав картину італійського майстра Рафаеля „Портрет дівчини", яку оцінювали в один мільйон долярів. Але виявилось, що картина була привезена до ЗСА нелеґально. Схвалена ЗСА конвенція зобов'язує повертати такі речі в країни, до яких вони належать. Бостонський Музей Мистецтва повернув образ Рафаеля Італії.

У НЮ ЙОРКУ ЗАРЕЄСТРУВАЛИСЬ У ШКОЛАХ 1 мільйон 166 тисяч учнів — на 23 000 більше, ніж минулого року, хоча населення міста трохи зменшилось. На таку кількість учнів є 56 000 вчителів — 5 000 осіб менше, ніж у 1970 році.

В ДІТРОЙТІ ВІД ПОЧАТКУ 1971 р. було вбито з вогнепальної зброї понад 500 осіб. Тому посадник Дітройту розпочав кампанію за зміну в стейтовій конституції, за якою мали б заборонити будь-кому купувати й носити вогнепальну зброю без особливого дозволу поліції.

У КАНЦЕЛЯРІЇ ГУБЕРНАТОРА НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ Нелсона Рокефеллера в Ню Йорку була знайдена підкладена бомба. Зроблена вона була дуже примітивно й не могла зірватись. Хтось підклав її у валізці

У СВІТІ

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ У МОСКВІ СТВЕРДЖУЮТЬ, що загал московського населення в СССР критикує поведення кремлівської верхівки супроти смерти і похорону Нікити Хрущова. Крім всього одного речення з повідомленням про смерть Хрущова в московських газетах — не було про це ніде ані згадки, а вся провінційна преса те повідомлення промовчала. Проте вістка про смерть і похорон Хрущова поширилась з передач радіостації Вільна Европа. На цвинтар, де похоронено Хрущова, спонтанно прибувають гурти совєтських громадян.

НІМЕЦЬКОМУ КАНЦЛЕРОВІ ВІЛЛІ БРАНДТОВІ НЕ ТОВАРИШАТЬ журналісти в його подорожі на Крим, на зустріч із совєтськими правителями. Зате він відлетів туди 16 ц. м. у товаристві свого близького співробітника Еґона Бара, який переговорює із східньо - німецькими комуністами про практичне введення в життя порозуміння про Берлін, що його осягнули амбасадори 4-ох великодержав. Ті переговори застрягли на мертвій точці внаслідку спеціяльного інтерпретування того порозуміння німецькими комуністами. Брандт сподівається, що він переконає Брежнєва, щоб той наказав своїм підвладним у Східній Німеччині не робити нових труднощів.

ІЗРАЇЛЬ БУДУЄ власні джетові бомбовики, взявши за зразок каросерію французького джету „Міраж 5" та американський мотор, що ним користуються джети „Фантом 4". Перші такі джетові бомбовики власної продукції мають бути готовими за два роки. Тепер Ізраїль продукує вже власні скорострiли й іншу стрільну зброю.

У РУМУНІЇ ПЕРЕВОДЯТЬ реформу шкільництва й навчальної системи. До середніх шкіл уведено примусове навчання анлійської, французької, німецької і російської мов, а у високих школах більшу вагу кладуть на технічні науки та інші дисципліни практичного характеру.

В ЙОРДАНІЇ ПОВІСИЛИ двох арабських партизанів за вбивство одного йорданського службовика. Обидва партизани належали до комуністичного Народного Фронту для визволення Палестини. Король Савді Арабії Фейсал заявив, що він визнає тільки арабську партизанську організацію Ель Фатах, зате є проти „марксистських" організацій, які поруч із боротьбою проти Ізраїлю ставлять собі за завдання перевести революцію в арабських державах із консервативним устроєм.

АФРИКАНСЬКА ЗАМБІЯ НАКАЗАЛА східно - німецькій торговельній місії зліквідувати всі свої справи і від'їхати геть. Речник уряду замбійського президента Каунде заявив, що чотири члени німецької комуністичної торговельної місії „на кожному своєму кроці робили тільки клопіт".

Губернатор Рокефеллер стверджує, що не було іншої альтернативи, як здушити збройно бунт в'язнів в Аттиці

Ню Йорк. — В середу 15 вересня ц. р. тут відбулася пресова конференція, влавлаштована губернатором Нюйоркського стейту Нелсоном Рокефеллором і присвячена справам недавнього бунту в'язнів у виправній тюрмі в Аттиці, де у висліді цього бунту і його збройного здушення згинуло 9 тюремних сторожів і цивільних службовців і 32 в'язні. Відповідаючи на питання журналістів і з'ясовуючи ситуацію в критичних днях, коли збунтовані в'язні, схопивши 38 закладників з-поміж тюремних сторожів і цивільних службовців, зайняли одне крило тюрми і вимагали звільнення і перетранспортування їх в якусь „неімперіялістичну" країну та амнестії за вчинений ними бунт і знищення в тюрмі, губернатор Н. Рокефеллер ствердив, що він, наказуючи вжити у відношенні до в'язнів збройну силу, керувався своєю відповідальністю, покладеною на нього конституцією стейту і його службовою присягою. В ситуації, яка заіснувала після чотирьох днів безуспішних переговорів, ударемнюваних неможливими до здійснення вимогами збунтованих в'язнів, не було, згідно із ствердженням Рокефеллера, іншої альтернативи, як дати наказ зламати бунт збройно. Тому ж він, як представник найвищої влади стейту, уповноважив до відповідної дії комісаря виправних в'язниць Рассела Г. Освальда. Що ж до того, що в часі ліквідації бунту могли згинути від куль наступаючої поліції і національної ґвардії також і деякі закладники, то губернатор ствердив, що справді так могло дуже легко статися в ситуації, коли над кожним закладником стояв в'язень із ножем, готовий його зарізати. Губернатор був свідомий усього ризика, зв'язаного із збройним здушенням бунту. Водночас із цим Рокефеллер заявив, що усю справу бунту і його ліквідації перевірять призначені ним, як також іншими установами, зокрема Конґресом ЗСА, інвестигаційні комісії. Журналісти перевели теж опитування керівників в'язниць у восьми стейтах ЗСА. Всі вони ствердили, що в Аттиці не було іншого виходу, як вжити силу і крім того заявили, що в ніякому випадку не можна переговорювати із збунтова-в'язнями в той час, як вони тримають закладників і шантажують їх життям.

Українця найменовано генералом канадійської авіації

Торонто. — Полковник летунства в канадійській армії Осип Романів дістав підвищення, якого ще не мав жадний українець на такій службі в Канаді — він став першим українцем генералом авіяції в Канаді. Ступінь генерала надано йому після 32-річної безперервної військової служби в канадійському летунстві, отже за вислугу років. Як студент технічного факультету Саскачеванського Університету Осип Романів пішов добровільно до летунства, під час другої світової війни в ранзі капітана, перебував у постійних летах між базою в Індії та Европою. По війні стаціонував у Англії, допомагав українським політичним втікачам з СССР, радо зустрічав українських людей. Повернувшись до Канади, закінчив навчання з дипломом інженера і залишився далі при летунстві, потім у Англії ще здобув диплом „мастера авіяції". Працював зв'язковим між канадійським і американським урядами в ділянці ракетобудівництва, був головним контролером всіх канадійських летунських баз у світі. Завдяки самовідданій службі, у травні ц.р. його було піднесено до ранги бриґадир-генерала.

Генерал О. Романів є сином українських піонерів Дмитра і Марії Романових, в Канаді з 1912 р., де вони були душею організованого українського життя в Саскатуні. Їхні діти є відомими суспільними і громадськими працівниками: донька Анна працює в українських жіночих організаціях, дочка Стефанія — також на Саскатунщині, син Володимир є професором у Віндзорському університеті, деканом факультету комунікації, наймолодший син Мирон — інженер-механік, майор канадійського летунства. Генерал Осип Романів одружений з братанкою о. протопресвітера Савчука з Вінніпеґу, мають чотирьох дітей. У серпні вся родина святково відзначила 60-ліття подружного життя Дмитра і Марії Романових.

З кінцем цього тижня відбудуться Окружні Збори УНС в Сиракюзах, Вілкс Бері, Вунсакеті і Скрентоні

Джерзі Сиrі. — З Головної Канцелярії Українського Народного Союзу пригадують, що в найближчу суботу, 18-го вересня, о год. 3-ій по пол. відбудуться окружні організаційні збори Ютицько-Сиракюзької Округи в приміщеннях Українського Народного Дому в Сиракюзах при 1317 Вест Фаст вулиці. У зборах візьмуть участь заступник гол. предсідника проф. Іван Телюк, гол. радний Володимир Запаранюк і обласний організатор Василь Оріховський. Того самого дня о год. 7-ій вечором в Вілкс Беррі, Па., в залі Американського Леґіону при 45 Норт Ривер вулиці, відбудуться подібні збори, в яких братиме участь головний секретар д-р Ярослав Падох та обласний організатор, колишній головний контролер, Володимир Гірняк.

Чергового дня, в неділю 19-го вересня, відбудуться окружні збори Відділів стейту Ровд Айленд в Вунсакеті, в приміщенні місцевої православної церкви при 74 Гарріс Евню. Початок о год. 3-ій по пол. Приявним на зборах буде заст. гол. предсідника проф. Іван Телюк. Того ж дня на окружних зборах, які відбудуться в Скрентоні, Па., в приміщенні місцевої української католицької церкви при 430 Норт Сьомій вулиці, о год. 2-ій по полудні, доповідатиме головний секретар д-р Ярослав Падох.

Збори розпічнуться коротким вишкільним курсом організаторів, після якого буде обговорена осіння кампанія УНСоюзу, метою якої є дальше збільшення та розвиток цієї установи. Українські громадяни, як члени УНС, так нечлени, є запрошені до участи в цих зборах, а всі відділові урядовці повинні обов'язково узяти в них участь.

Пластовий сеніорський курінь „Загін Червона Калина" відбув раду

Ню Йорк. — В суботу й неділю, 28 і 29-го серпня в гантерських горах відбулася курінна Рада одного з найбільших і найстарших пластових сеніорських куренів, що входить у склад „Загону Червона Калина", який під цю пору об'єднує кругло сотню пластунів-сеніорів та пів сотні старших пластунів. Створене майже пів сторіччя тому в стрілецькому Стрию, це пластове з'єднання, основниками та членами якого були такі визначні громадяни, як сл. п. Степан Бандера, сл. п. Степан Охримович, сл. п. Євген Пеленський, сл. п. Олекса Гасин, шеф штабу УПА та коло два десятки членів УВО і ОУН, які полягли з рук займанців України: поляків, москалів і німців, продовжує свою працю в Новому Світі, спираючи свої організаційні форми та побут на взірцях давнього козацького та новішого стрілецького часу. Звітуючи про дворічну працю й досягнення Куреня, його дотеперішній курінний пл. сен. Ярослав Падох підмітив, побіч загальної праці, також ряд добрих пластових та загально-громадських збірних діл, які курінь схвалює на кожен рік, як частину своїх завдань. З приводу бурі, традиційна ватра була заступлена святочною вечерою та радою в гостинній оселі „Ксеня" в Гантері. В неділю учасники Куреня вислухали Служби Божої, яку в наміренні членів Загону і їх родин відправив о. Павлович. Новим курінним отаманом обрано пл. сен. Івана Лучечка.

ЗСА підтримають Пекін в отриманні членства в Раді Безпеки Сб'єднаних Націй

Об'єднані Нації. — З'єднані Стейти голосуватимуть за те, щоб Комуністичний Китай дістав постійне місце в Раді Безпеки Об'єднаних Націй, замість Вільного Китаю. Від заснування Об'єднаних Націй Вільний Китай був одним із 5-ох держав, що мали і мають постійне місце в Раді Безпеки ОН з правом „вета". Американський Уряд, вирішивши виректися дальшої опозиції проти допущення Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй ,рішив піти далі назустріч вимогам Комуністичного Китаю коштом Вільного Китаю, сподіваючись, що таким чином позискає більше держав для справи збереження Вільного Китаю взагалі в Об'єднаних Націях. Таким чином Вільний Китай з його осідком на Тайвані (Формозі) був би одним із 127-ох членів тієї найвищої міжнародної організації. Але це теж справа неясна і непевна, бо ЗСА мають великі труднощі з отриманням підписів під свою резолюцію. ЗСА сподівалися, що їх резолюції в справі „подвійної репрезентації" Китаю в ОН піддпишуть Японія, Австралія, Нова Зеляндія, Філіппіни, Арґентина і Бразилія. Дотепер ні одна з тих держав цього не зробила. Зокрема Японія отягається, бо в японському уряді є два табори: одні за підписанням такої резолюції, щоб зберегти добрі зв'язки з Тайванем і Америкою, і другий — щоб не насторожувати проти себе Комуністичного Китаю, коли розпочались старання відновити з ним повні дипломатичні й торговельні взаємини. На четвер 16-го вересня амбасадор ЗСА в ОН Джорд Буш мав з'ясувати позицію Америки в цій справі перед гуртом чужинецьких амбасадорів в Об'єднаних Націях.

У Лондоні нараджувались „10 багатих" в справі монетарної кризи

Лондон. — У минулі середу і четвер відбулася в колишній королівській резиденції, в Ленкестер - палаці, конференція міністрів фінансів 10-ох найбільш економічно розвинених країн, а саме — п'ятьох членських держав Західньої Европейської Спільноти (усіх є 6), Британії, Канади, Швайцарії, ЗСА і Японії. Головою конференції був канадійський міністер фінансів Едґар Бенсон, речником держав ЕЕСпільноти був італійський міністер фінансів, Маріо Феррарі — Аґґраді. Дебати велися довкола вимоги американського секретаря скарбу Джона Коннелі, щоб заможні світові держави допомогли Америці відзискати 13 більйонів, що їх вона втрачає в своєму платничому балансі. Джон Коннелі заявив у своїй промові, що Америка ділила із світом свій добробут і ділить із ним тепер свою турботу. „Так повинно бути між приятелями". Він признав, що цифра 13 більйонів є „приголомшива", але запевняв, що вона не видумана і не „на виріст", а реальна. Джон Коннелі бачив можливість направи тієї ситуації, коли інші заможні країни піднесуть вартість своїх валют, злібералізують свою митно-торговельну політику і відтяжать Америку у несенні допомоги біднішим країнам та перебранні на себе більшої мілітарної відповідальности. Закордонні міністри квестіонували висоту поданої американським міністром суми. Конференція мала на цілі з'ясувати позиції її членів та започаткувати обмін думок. Настрій був приязний. Вечером відбувся бенкет, що його видав у честь гостей британський секретар скарбу Антоні Барбер. Гадають, що треба буде років, щоб Америка могла зрівноважити свій торговельний і платничий баланс.

Завершено підготову до великих „Днів УНС" на Союзівці

Танцювальний ансамбль „Лиман" з Пассейку під час свого останнього виступу на дуже успішному „Дні УНСоюзу" стейту Ню Джерзі, що відбувся попереднього тижня в Українському Селі в Бавнд Бруку.

Союзівка, Кергонксон. — Як уже інформовано, з кінцем цього тижня, в суботу і неділю 18 і 19-го вересня, на цій оселі відбудуться традиційні вже „Дні Українського Народного Союзу", із великим концертом в суботу та опісля, під час забави, вибором „Місс Союзівки" на 1972-ий рік. Усю підготову до цих, звичайно багатолюдних днів, уже завершено. Управа Союзівки подбала про приміщення та всі вигоди для гостей, скільки б їх не було, як і про відповідні культурні розваги. Під час концерту в суботу виступить солістка Метрополітальної Опери в Ню Йорку, Іванка Миґаль, яка — між іншим — виступатиме також на 10-му Конґресі Українців Канади у Вінніпеґу в жовтні ц.р. На цьому ж концерті на Союзівці виступить також танцювальний ансамбль „Лиман" з Пассейку, що здобув собі славу своїми виступами не тільки на українських імпрезах, але й американських, включно з телевізією. Крім підготови до концерту, завершено також підготову до великої атракції щорічних „Днів УНСоюзу", вибору „Місс Союзівки". Намічено кваліфіковане жюрі та приготовано процедуру і програму вибору й опісля „коронації". Щорічні „Дні УНСоюзу" на Союзівці замітні зокрема тим, що притягають найбільше молоді, як і старших громадян, що цією молоддю інтересуються та бажають наочно переконатися,де вона є і яка вона є. „День УНСоюзу" на Союзівці дає до цього найкращу нагоду.

В київському журналі „Дніпро" сконфіскували статтю Івана Дзюби

Балтімор (УІС „Смолоскип"). — З України наспіла вістка, що на весну цього року Іван Дзюба, автор відомого твору „Інтернаціоналізм чи русифікація?", мав написати обширнішу статтю, правдоподібно про дуже контроверсійну трилогію письменника Анатолія Дімарова „І будуть люди!". Стаття ця мала бути видрукована в квітневому номері журналу „Дніпро", за згодою головного редактора журналу Юрія Мушкетика, який мав дістати дозвіл на друк статті в ЦК партії. Довідавшися про це, в справу вмішався ЦК комсомолу, органом якого є „Дніпро" і домігся, щоб статтю Дзюби було знято. В міжчасі стаття була вже видрукована в журналі. Алярмово було зібрано в друкарні всіх працівників редакції, а також студентів Київського поліграфічного технікуму, які з цілого 61-тисячного тиражу вирізали 16 сторінок зі статтею І. Дзюби і доклеїли сторінку 143-144, що дуже вкразно видно (всі числа „Дніпра" за 1970 і 1971 роки мають по 160 сторінок). Стаття І. Дзюби не являє собою нічого протизаконного, ані контроверсійного, але ім'я відомого в усьому світі критика, напередодні З'їзду СПУ було невигідне для консервативно-реакційних письменників. В Києві миттю поширилася стаття І. Дзюби, приносячи йому ще більше популярности. І. Дзюбі не дозволяють нічого друкувати, домагаються від нього „каяття", визнання своїх ідейних „помилок" та писання статтей, спрямованих проти закордону.

В суботу й неділю будуть „Дні Національностей" у нюйоркському Центральному Парку

Ню Йорк. — Нюйоркський Департамент у справах культури влаштовує в кінці цього тижня, в суботу й неділю 18-19 вересня, „Дні Національностей", в яких візьме участь і українська мистецька група. „Дні Національностей" розпочнуться в суботу о 9-й год. ранку, коли від 67-ої вулиці розпочнеться масова маніфестація в напрямку до 72-ої кулиці, де маніфестанти звернуть до Центрального Парку, на „Молл". Там відбуватимуться на сцені виступи різних національних груп, впродовж двох днів, від 9 год. ранку до 9-ої год. вечора. Українці будуть представлені Танцювальним Українським Ансамблем з Асторії, Н.П., під керівництвом п-і Е. Оприско. Виступатимуть мистецькі колективи: жидівські, порторіканські, філіппінські, польські, китайські, японські та багато інших, також — „Балалайка" — симфонічна російська оркестра з Ню Йорку, із співаками-солістами. „Дні Національностей" в Ню Йорку, що відбуватимуться у співпраці з бюром посадника міста Джона Ліндзі, заплянованi для того, щоб представники різних етнічних спільнот могли краще познайомитися між собою та пізнати культурні досягнення своїх різнонаціональних співгромадян.

Архітекти й інженери доповідатимуть про спеціяльності хмаросягу УНСоюзу

Ірвінґтон, Н. Дж. — Товариство Українських Інженерів, Відділ Ню Джерзі, влаштовує в суботу 18-го вересня ц. р. вечір з доповідями й інформаціями на тему „Спеціяльності багатоповерхового будинку Українського Народного Союзу в архітектурно-інженерському аспекті". Доповідачами будуть архітекти Ю. Ястремський і А. Осадца та інженери Р. Волчук, Я. Ткач, Р. Галібей, В. Кух і Р. Гавриляк. Відбудеться цей вечір у приміщенні Українського Народного Дому при 140 Проспект Евню в Ірвінґтоні. Початок о год. 7.30 вечора. Після доповідей і дискусії відбудеться — при чаю — гутірка на актуальні теми.

„Про суспільну опіку" — нова рубрика в „Свободі"

Д-р Теодозія Савицька

До друкованих уже в „Свободі" постійних рубрик: д-ра Михайла Данилюка „На медичні теми", інж. Лев Яцкевича „Життя і знання", Любови Коленської „На будень і свято" та інших, додаємо сьогодні ще одну постійну і, в оцінці редакції, преважливу рубрику „Про суспільну опіку", що її редаґує д-р Теодозія Савицька. Із багатьох листів та запитів до редакції вже віддавна відчувалася потреба кваліфікованої інформації з цієї важливої ділянки, що нею безпосередньо зацікавлена велика кількість читачів. Редакторка цієї рубрики, д-р Теодозія Савицька, має всі потрібні кваліфікації для ведення такої рубрики. Від кількох років вона працює суспільним працівником у відділі публічної суспільної опіки над дитиною, що дало їй нагоду пізнати однаково проблеми, як і методи та працю американських публічних і приватних суспільних і харитативних установ. В українськім суспільно-громадськім житті д-р Савицька відома, як довголітня активна членка Союзу Українок Америки, членка управи Відділу СУА в Ютиці, а на останній конвенції СУА була обрана на референтку суспільної опіки при Головній Управі СУА.

Д-р Теодозія Савицька почала свої студії ще на Львівському університеті, студіючи право та суспільні науки. В Америці, після декількох років фізичної праці, вступила до Ютицького коледжу, студіюючи психологію, соціологію та суспільні науки (сошел ворк). Докторат здобула на Українському Вільному Університеті з політичних наук на правничому факультеті.

Д-р Теодозія Савицька є матір'ю активних в нашому студентському житті молодого професіоналіста — лікаря д-ра Юрія Савицького та студентки „нашої Гандзі", затрудненої свого часу під час вакацій в редакції „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Високошкільні турботи

В цьому місяці, коли почався новий академічний рік в американських високих школах, уперше за довгі роки виявилися деякі факти, що віддзеркалюють загальні умовини: Багато малих коледжів дістали на яких 30 000 осіб менше вписів. Зате великі стейтові університети мусіли тисячами відкидати зголошені подання. Хоч головною причиною цього є грошовий момент, університети так званої „Айві Ліг", себто найкращі і найдорожчі, також заповнені по береги. Значить — багатих батьків не стало в Америці менше, зате середня верства шукає дешевших шкіл для своїх дітей.

Але наплив студентів до високих шкіл в Америці у цьому році величезний: разом 7,920.000 осіб, дармащо поруч із подорожчанням вписового і фінансовими труднощами батьків — полегшали умови рекрутації і не треба обов'язково студентської виказки, щоб не йти негайно до війська. З другого боку деякі американські міста дістали таку погану славу умовинами своєї безпеки, наприклад Вашингтон, що значно впала фреквенція студентів у тамошніх коледжах.

А втім, близько 8 мільйонів студентів — це заперечення кризи американського високого шкільництва. Голова Асоціяції президентів незалежних коледжів і університетів, президент Рокфорд-коледжу, Джон Говард, запевняв в інтерв'ю з „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 6-го вересня ц. р., що й приватні високі школи в Америці можуть зберегтися без ніякої допомоги від держави. Подавши за приклад свій коледж, який нараховує круглo 1600 студентів і 110 професорів, він виявив, що мешканці того міста в Іллиной, корпорації, фундації й окремі меценати склали впродовж 11-ох років 26 мільйонів дол., за які можна було збудувати 26 нових будинків.

Висока освіта для молоді залишається головним виховним гаслом. Воно особливо важливе для української вільної громади. Чим більше членів громади з високою освітою — тим вона вартісніша і тим більше її шанують свої і чужі.

І знов соцзмагання

У московській „Правді" з 5 вересня надруковано постанову ЦК КПСС „Про дальше поліпшення організації соціялістичного змагання". Цей „метод будівництва соціялізму і комунізму", як відомо, придумав у 1918 р. Ленін, розпочавши його впровадження через так звані „комуністичні суботники", коли то робітники й службовці мусіли безплатно працювати на державу. І так назвою „соцзмагання" прикрито організований партією і посилюваний профспілками визиск трудящих мас.

На протязі 50 років цей зненавиджений підсовєтськими народами винахід прибирав різних назв — „ударництва", „стахановського руху", „змагання бригад комуністичної праці", але ніколи большевики його не вирікались, бо згідно з Марксовою лженаукою „звільнений від капіталістичних кайданів пролетаріят" сам, добровільно, має піднести на нечувану височінь продукційність праці. Однак, задум Леніна і пророцтво Маркса ганебно провалились: згідно з об'єктивними статистичними даними продуктивність праці робітників в СССР далеко нижча, як в ЗСА, Західній Німеччині і Японії.

„Правда", нехтуючи фактичний стан, пише про „успішне виконання післявоєнних п'ятирічок", коли на місце Стаханова, Кривоноса, Демченко партія висунула нові підставні фігури. В західніх областях України це були токар Ґурґаль, „знатні кукурудзоводи" Є. Долинюк, Г. Ладань та ін. Але, як каже українське прислів'я, силуваним конем далеко не заїдеш.

В постанові ЦК КПСС наводиться цілий ряд причин неуспішности соцзмагання: „недоцінювання його виховної та соціяльної ролі", „порушення його демократичних основ" та ін. Але дійсної причини в постанові не згадується: низьких платень, жалюгідних життьових умовин і — примусу, які виключають високу продуктивність праці.

Переходові червоні прапори, почесні грамоти та нагороди у вигляді творів Леніна — дешеві замінки, які не приваблюють робітників.

Мих. Килимний

БРЕЖНЄВ... НАЙБІЛЬШИЙ ВОРОГ СССР

Куритиба. — Московська „Правда" інколи таки напише щось цікаве, або, вірніше сказавши, проговориться. Свого часу ми реферували статтю „Правди", що змальовувала „гаразди" в червоному Китаї. Та стаття на 90% зфотографувала дійсність у Совєтському Союзі, тільки подавши замість СССР Китай.

27-го серпня „Правда" ще більше врадувала своїх читачів, цілком відкинувши горезвісну „доктрину Брежнєва", і то у її найважливішому місці — про „обмежену суверенність соціялістичних країн". Ось читаємо: „Марксисти - ленінці відкидають цю доктрину, винайдену ворогами СССР" (усі переклади зроблені з портуґальської мови — М. К.). Далі про „доктрину" говориться, що вона „грає на руку ворогів комунізму". І нарешті: „така політика (проваджена згідно з доктриною Брежнєва — М. К.) розвивається з допомогою різних буржуазних урядів, над якими звисає зверхність північноамериканського імперіялізму"...

Після опублікування такої статті мало б статися одно з двох: або Брежнєва замінять кимось іншим, або „Правду" замкнуть на колодку. Та, очевидно, не станеться ні того, ні другого, як ото пройшов гладко опис фактичної дійсности в СССР, приписаної червоному Китаєві. Не можна навіть припустити, щоб відкинення „доктрини Брежнєва" не було заздалегідь узгоджене з самим Брежнєвим або й навіть написане за його власним наказом. Адже в Москві добре знають, що під рукою у Брежнєва є Андропов, керівник КГБ, а цей кого завгодно в СССР може розстріляти, заслати до концтабору або відрядити на „лікування" до психотюрми.

Та за писаннями „Правди" можна і слід поставити питання: хто найбільший ворог СССР — генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв, „справжні марксисти - ленінці", Чаушеску, Тіто чи Мао Тсе-тунг з Чу Енлаєм?

У Москві, видається, змушені були таке проректи якнайшвидше, навіть ні з ким зі „своїх" не порадившись. Бо ось, наприклад, Фідель Кастро ще 28 серпня не знав, що попереднього дня відкинули в Москві „доктрину Брежнєва". Нав'язуючи до протикомуністичного перевороту в Болівії, він закликав болівійський нарід розпочати збройну боротьбу, щоб скинути уряд полковника Ґуґа Банзера. „Особа „Че" Ґевари, — казав він, — зростає і перетворюється в символ для латино - американської і світової молоді. Наш обов'язок, як революціонерів, надати найбільшу моральну і матеріяльну допомогу болівійським повстанцям у їхній боротьбі за визволення". І нарешті: „Куба допомагає революційним рухам латино - американських країн". Потім Кастро пророкував близьку перемогу комуністів в Уругваї.

Цей виступ кубинського диктатора цілком колядує з виступом 12-го листопада 1968 року на У з'їзді комуністичної партії Польщі Брежнєва, який тоді казав: „Рух у будь -якій соціялістичній країні за реставрацію капіталізму, коли він стає загрозливим для цієї країни... не можна трактувати, як окрему проблему певної країни, а це є приблемою для всіх нас, є турботою всіх соціялістичних країн. Тоді має прийти одностайна акція, до військової включно, щоб допомогти загроженій країні радикально зліквідувати загрозу".

А може Кастрові дозволили з Кремлю ще висловитися в дусі „доктрини Брежнєва", мовляв, Куба це „ліліпут" і мало-хто зверне увагу на імперіялістичний виступ її незрівноваженого керівника. От СССР — це справа зовсім інша. Протаскати в комуністичне „вірую" цілого світу „доктрину Брежнєва" — таки не повелося. Не допомогли тут ні ХХІУ з'їзд КПСС, ні наради керівників комуністичних партій у Москві, ні численні поїздки висланців Кремлю до чужих країн, ні навіть остання нарада в Криму комуністичних керівників СССР і сателітних країн. Скрізь і всюди добре зрозуміли „доктрину Брежнєва" про обмежену суверенність комуністичних країн, серед яких СССР є головною. Скільки в Москві не крутили й не вертіли, а зм'якшити чи бодай завуалювати „доктрину Брежнєва" так і не вдалося. Імперіялістичне обличчя Москви виперло вгору і перелякало цілий комуністичний світ. Брежнєв відкрив московські карти, тасовані ще від часів царя Петра І. Тож довелося тепер совєтам прилюдно відмовлятися від висловів свого сучасного керівника, не називаючи його на ім'я. І це зроблено в „Правді" з 27 серпня.

Змусили це Москву її величезні поразки в усьому світі, а також неґативна реакція на „доктрину Брежнєва" в самому СССР. Ці поразки бачимо в Єгипті, в Судані — в так званій „хартумізації", Північній Кореї і Північному В'єтнамі, до якого тепер „на умовляння" вщїздить Підгорний, в побоюванні московської зверхности в цілому ряді прокомуністичних країн Латинської Америки.

А найбільше таки вплинула на перебіг подій посилена пропаґанда і зактивізована міжнародна політика Китаю, вершком якої покищо є запрошення президента Ніксона прибути з гостинною візитою до Пекіну. Поряд „несподіванок", що їх із занепокоєнням чекають у Кремлі від переговорів Пекін - Вашингтон, червоний Китай почав посилено розвивати протимосковську акцію в Північній Кореї та в Північному В'єтнамі, в країнах Африки, Латинської Америки, він „зацікавився" Об'єднаним Европейським Ринком, пропаґуючи справу об'єднання Европи, як нової надпотуги, а тим самим створення вже не двох — ЗСА та СССР, з чотирьох великих потуг, з додатком до перших двох, Китаю та Західньої Европи.

За наказами з Москви мадярська преса обвинувачує Китай у тому, що він намагається створити протисовєтський бльок европейських комуністичних країн — Юґославії, Альбанії та Румунії. Перед приїздом до Румунії китайської делеґації, несподівано прилетів до Букарешту досі нікому невідомий Михайло Лисенко, як заступник прем'єр - міністра уряду Совєтського Союзу. Про цього Лисенка західні політичні спостерігачі дізналися лише те, що він є членом ЦК КПСС. Певно Лисенко належить до нових совєтських „зірок". До Юґославії вирішив навідатися сам Леонід Брежнєв.

Знаємо вже ми й про китайське зацікавлення Україною, зокрема про пропаґандивну листівку прокитайського змісту, підписану „Українським Національним Фронтом".

Китайська пропаґанда, критикуючи на всі боки „доктрину Брежнєва", влучно підкреслює, що без самостійности й суверенности кожної країни не може бути і соціялізму. Це чи не найбільше б'є Москву в межах СССР, де перебуває багато неросійських народів, яким уже понад 50 років московські шовіністи втовкмачують, що „в ім'я соціялізму" вони мусять перестати навіть думати про свою самостійність.

Ось усе це разом узяте змусило Москву через „Правду" „бити відбій" горезвісною „доктриною Брежнєва". Пізно! Події мають піти тепер зовсім не тими шляхами, які Москва намагалася визначити для всієї нашої пляннети.

ОПЛДМ — У 25-ЛІТТЯ

Проф. Євген Онацький в Українській Малій Енциклопедії подавав під гаслом „Олена Пчілка" — про матір великої Лесі Українки, що „боротьба за українську душу дитини це таке ж велике завдання, що й найбільші матеріяльні і моральні жертви можна принести для цієї великої мети". А в „Зверненні" Шкільної Ради УККА і її відповідника в Канаді сказано: „Чи є пекучіша справа, як передача вартостей українського духа нашій молодій зміні, і чи можлива вона без нашої літератури?"

Все це — безсумнівна правда. Якщо геніяльний Тарас Шевченко склав „Букваря" для українських дітей, то та людина знала, що робила: досить мовно - культурного провалу одного покоління народу, щоб потім той народ видирався з долини нагору цілими століттями. А поза межами України досить одного такого провалу, щоб почало заникати все українське життя. Тому засноване 25 літ назад в Західній Німеччині Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, ОПЛДМ, з його Правлінням, письменниками, мистцями - ілюстраторами, педагогами, членами - прихильниками докладало й докладає далі всіх старань, щоб українські діти й молодь поза межами України діставали нові й нові твори, написані в українському християнському дусі, щоб ці твори як сучасних письменників, так і клясиків нашої літератури доходили до дітей та молоді, щоб вони впливали на формування їхніх знань і почуттів в українському дусі, допомагали розвивати знання української мови, вводили українську дитину в чарівну сферу української культури.

Не можна сказати, що ОПЛДМ ім. Л. Глібова не має успіхів. Вони є, і то значні, а їх останнім прегарним виявом була публікація, вперше українською мовою з нез-фальшованим текстом, патріотичної повісти для молоді „Маруся" Марка Вовчка. Але на складах ОПЛДМ є книжок на майже 50 000 дол. — і це показує, що далеко не все гаразд із відбором продукції, з організованою спільнотою, з батьками-матерями. Тому на вересневій нараді Правління ОПЛДМ вирішено вжити заходів для створення Видавничої Спілки ОПЛДМ на уділах, щоб збільшити зацікавлення як організацій, так і індивідуальних одиниць видавничими справами Об'єднання та цілим комплексом проблем, перед якими стоять письменники для дітей і всі інші працівники на полі української дитячої й молодечої культури.

Тим часом Москва через Київ заливає міста в західньому світі, де скупчені українці, київськими виданнями книжок для дітей, по дешевій ціні, часто - густо добре оформленими, на доброму папері, і з тонко прихованим пропаґандивним комуністичним підступом. Так, у вибірці творів Т. Шевченка для дітей — підібрано вірші лише на „соціяльну тематику" — про панщину та панів, а слово „Бог" подане з малої літери. Ніби й небагато — але є. В перевиданні С. Васильченка ніби й нічого немає, тільки зазначено, що друкована книжка „на фабриці ім. В. І. Леніна". Ще в інших — просто зросійщена мова. Ще в інших, навіть у народних казках — — підфальшовано тексти. Так і в казці про Кирила Кожум'яку — в київському виданні — народ після перемоги над змієм уже не вигукує на київських горах: „Слава Тобі, Боже, слава Тобі!, а тільки: „От Кирило, от Кожум'яка!"..

Українська книжка для дітей і молоді, що друкується за кордоном, виходить дуже малими накладами, від 1 000 до найвище 3 000 примірників, і тому ціна її відносно висока супроти большевицьких видань. Але є шлях до зниження ціни — шлях масового купування й читання книжок, творення бібліотек при Рідних Школах і Школах Українознавства, припильнування в організаціях Пласт, СУМ, ОДУМ та ін. того, щоб діти й молодь читали рідну книжку. Великий моральний обов'язок спадає і на батьків - матерів, які знають, що „не хлібом єдиним"... ОПЛДМ не мусіло б постійно звертатись до окремих жертвенних громадян з Видавничим Фондом, коли б видання, що їх є вже майже на 50 000 долярів у маґазині, пішли до тих рук, для яких вони призначені

Сучасний важкий стан української дитячої літератури поза межами України не віщує нічого доброго, коли думати про дальші роки, українську культуру, її зберігання й розвиток, українську спільноту. Тому ювілейні турботи ОПЛДМ мали б стати турботами всієї нашої громади в діяспорі.

(Л. П.)

ПРО СУСПІЛЬНУ ОПІКУ

Редаґує: д-р Теодозія Савицька

СУСПІЛЬНА ОПІКА В ЗСА

В українській спільноті в ЗСА є багато нерозв'язаних проблем з ділянки суспільної опіки, які неможливо наладнати без спопуляризування серед нашої громади відомостей про систему американської суспільної опіки, що діє в рямцях державних і приватних установ.

У нас часто помилково думають, що американська суспільна опіка обмежується фінансовою допомогою потребуючим. В дійсності так не є, бо суспільна опіка має тут дуже широкий об'єм діяльности, що сягає таких важливих секторів суспільства, як родина, публічне здоров'я, регабілітація, опіка над дітьми, матерями, немічними, старцями. При цьому слід підкреслити, що особливе місце в системі американської суспільної опіки у приватних та публічних її секторах становить опіка над дитиною.

Ось декілька прикладів з ділянки американської суспільної опіки, де суспільний працівник виконує ролю дорадника, опікуна, приятеля чи навіть є єдиною близькою особою потребуючої людини (головно у випадку старших, самітних, забутих всіма людей):

1) У родині є дитина з фізичними чи умовими недомаганнями, якій батьки з таких чи інших причин не присвячують належної уваги. Коли такий випадок дійде до відома суспільної опіки, суспільний працівник інформує батьків про можливості регабілітації і допомагає вжити відповідних заходів.

2) Дуже часті випадки гострих конфліктів доростаючих дітей з батьками, у висліді яких дитина покидає родинний дім. Інтервенція суспільного працівника у таких випадках часто запобігає родинній трагедії, коли завчасу є змога спонукати обидві сторони до спокійної дискусії проблем, що розділюють родину.

2) Бувають випадки, коли батьки морально й фізично кривдять дітей. Якщо не вдається вплинути на батьків, щоб змінили таке трактування дітей, суспільний працівник приміщує їх у родині прибраних батьків (фостер парентс).

4) Адоптація дитини, яку батьки — частіше неодружена мати — віддали для адоптування: суспільний працівник знаходить батьків і займається оформленням правної сторінки адоптації згідно із зобов'язуючими законами.

5) Випадки неплюбних дітей. Вагітна або з неплюбним дитям дівчина, без засобів до життя, відштовхнута своєю родиною, дістає приміщення, опіку і розраду від працівників суспільної опіки.

6) Суспільні працівники рекомендують дітей незаможних родин до літніх таборів, де вони нарівні з іншими дітьми проводять літо.

7) Родини з фінансовими труднощами та подружніми проблемами користають з порад спеціяльних установ, з якими співпрацюють працівники суспільної опіки.

8) Суспільний працівник нерідко буває єдиною особою, на відвідини якої чекають старші, самітні люди, забуті родиною і громадою.

9) Спрямування алькоголіків, а останніми часами молодих наркоманів до регабілітаційних центрів. Також багато випадків спрямувань до клінік публічного здоров'я. Діти і матері користають з порад медичних сестер в ділянці гігієни і відживлювання дітей.

Наведені вище факти, здавалося б, не мають між собою нічого спільного, але фактично вони становлять певного роду цілість, яка викликає потребу інтервенції суспільної опіки — публічних і приватних харитативних організацій.

Власне на теми суспільних проблем і будемо писати в колюмні суспільної опіки. Будемо інформувати читачів про програму американських організацій, як також вказувати на можливості використання нашою спільнотою всіх засобів американської суспільної опіки та можливости впровадження у наших громадах ідей і метод з цієї ділянки.

Слід згадати, що в ЗСА публічна суспільна опіка, популярно знана Велфар — це державна установа в системі стейтової адміністрації, яка тісно співпрацює з приватними харитативними організаціями, і ці дві системи одна одну доповнюють. Приватні харитативні організації не мають своїм прямим завданням грошової допомоги, хіба в деяких випадках, коли публічна допомога не дозволена, натомість вони займаються впровадженням нових ідей до суспільної опіки, провадять дослідні центри в цій ділянці, у великій мірі допомагають в особистих, родинних та інших справах. Тому американські приватні харитативні організації спонзорують всякі програми для дітей, молоді, батьків, старших віком людей, хворих та взагалі потребуючих, а всі ці програми мають на меті бодай частинно поліпшити неприятливу ситуацію, в якій перебуває потребуюча допомоги людина.

Як бачимо, суспільна опіка це інституція, яка не може обмежитися лише якоюсь групою людей, замкнутися в собі та успішно працювати, а вимагає співпраці ін-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ганна Черінь

ІНТЕРМЕДІЇ

Перед Оркестра-Голом цибатий юнак з бородою Ісуса Христа і дівчина з обличчям страдної Богоматері роздавали протестаційні летючки. Проте, публіка вже заздалегідь купила квитки і більш-менш вирішила важливу проблему „То be or not to be" (йти на концерт — чи бігцем бігти).

— Чому, наприклад, їхати до Києва і там відвідувати концерти можна, а як артисти прийдуть сюди — то вже й ні? А чому, наприклад, платівки Гнатюка купувати і слухати можна, а його живого слухати не можна?

— Бо як ви свої платівки слухаєте, ніхто не знає, що ви тоді виробляєте: чи плачете, чи лаєтесь, чи молитесь...А от як тут впадете в транс та почнете коники відливати — зі сцени вас будуть бачити.

— Гараз, куме, я буду триматися, якщо ви будете.

— Отже, умовились: жодних емоцій. Сидітимемо, як єгипетська мумія.

— Або як Тьмутараканський бовван.

— Це вже ви, куме, бовван, а я — мумія.

— А чого це в перших рядах стільки порожніх місць?

— А це прибережено для тих, що пікетують. Зроблять свою справу, то прийдуть, щоб перевірити наслідки своєї кампанії.

— А може це для совєтської охорони?

— О, ні, ті за кулісами. Звідти краще публіку видно.

— Слухай, Котуню, коли ти вже навчишся добрі місця вибирати? Ну що ми в цім третім ряді побачимо?! Від скрипаля ноги, а від піяністки — роги . . .

— Тут треба не бачити, а чути. Музику треба сприймати з заплющеними очима.

— Я пробую так сприймати твої сольо-співи, але не помагає. Таку музику треба сприймати з затуленими вухами!

Тим часом заля наповнювалась . . . Почало з'являтися високе панство. Дами вбрані за останньою модою — в дорогих циганських опідницях, а до них мінкові шалі. Та не думайте, що хтось їх одягає на плечі! Ні, за останніми приписами моди їх треба волочити за собою, як непотрібне сміття, що до вас причепилося, і ви не знаєте, куди його діти. От як хто наважується прийти на оперу куцоштаном, то можна мінк на плечі покласти. Дуже пасує за принципом контрасту і балянсує брак матеріялу навколо ніг.

— Добридень, Настуню. А де ж твій чоловік?

— Та, слава Богу, втік. А де ж це твоя жінка?

— Та, слава Богу, я від неї втік.

Стрічаються тут давні знайомі, а також багато такої публіки, що її ви ніде інакше не побачите. Вони в СССР їхати не хочуть навіть в гості, але на концерти совєтських артистів, не тільки українських, а й „взагалі" біжать. Їх і так ніхто не знає, то виправдуватись не прийдеться.

Раптом, як янгол з неба або ж як чорт із пекла, незримо промовляє заповідач, що, мовляв, концерт починається.

І концерт справді починається. Один на сцені, а другий — у серцях присутніх.

Програма розрахована прецизно:

Спершу дві арії німецькою мовою — для колишніх колябoрантів. Потім — італійська пісня —для тих, що видали дочок за італійців. Шведською мовою співати не треба, бо таких родичів у нас мало, але варт би було ще щось по-польськи. Наступна точка — для гетьманців: „Гетьмани, гетьмани". По закінченні — бурхливі оплески. Але чи дійшов до всіх той сенс? „Минулося . . . А те, що минуло, не згадуйте, пани-браття" . . . Навіть не „товариші", а „пани-браття" . . .

— А це — про мене . . . — прошептала 60-літня красуня, коли баритенор почав „Ой ти, дівчино". Її ніжне личко від уміло накладеного гриму виглядало на всі сімдесят.

Співак виводив ліричні пісні — мрії про зустріч. Давно було те розставання, але хто-зна — може ще в кого мрія не вмерла.

„Ти скажи, чи не згасла любов . . ."

— На жаль ,згасла, — зідхнув підсліпуватий дідусь із райдужною краваткою. — Їй тепер сімдесят. Мені вже такі старі не подобаються. Я люблю дівчаток.

І нарешті — для умираючих на чужині журавлів співак заквилив тужне „Кру-кру" . . . Ту саму пісню, за котру нас би там у тюрму посадили. А тепер її нам привезли сюди.

Скрипаль був молодий, дуже талановитий і страшенно серйозний .Він ані разу не всміхнувся, грав тільки клясичні речі, і йому настирливо апльодували, щоб викликати усмішку. Можливо, він боявся ревнивої жінки, що йому акомпаніювала.

— І чого її звуть Чекіна? Чи вона чеки рахує, чи чекує рахунки?

— Авжеж, щось чекує. Від слова ЧеКа.

— А він сам? Що за прізвище „Криса"? Чому не „Щур"?

— Бо він — не та криса. Він — криса від крисані, бо західняк.

— А яка арія Гнатюка вам найбільше вподобалась?

— Не знаю, бо мені в вухах бринить інша арія — арія Карася.

— Котра саме?

— „Із тобою розведуся, на туркені оженюся" . . . Це мені співав мій Омелько перед від'їздом на конвенцію.

— Не бійся ,де вже він знайде туркеню?

— В Америці все є. Як на біду, за рогом нашої вулиці турецький ресторан.

— Та перестаньте тому скрипалеві апльодувати, бо як почне він грати, то Гнатюкові часу не лишиться.

— Як я перестану, гляну на вас — а ви апльодуєте, то я й собі знов.

— А хто казав — як єгипетська мумія сидітиму?

— А хто — як Тьмутараканський бовван?

— Та я хоч мовчки апапльодую, а ви кричите, як на ґвалт! Ви, куме, не апльодуєте, а експльодуєте!

— А хто кричить „біс"?

— А що ж я маю кричати? „Чорт" чи „дідько лисий?"

— Цитьте, цитьте, „на біса" буде співати!

— А тепер я заспіваю вашу улюблену пісню „Два кольори", — промовив зі сцени співак.

— Еге, два улюблені кольори: синій і жовтий, — почулося пояснення з третього ряду.

— Ш-шу! — зашипів у відповідь, як змія, свідомий громадянин з другого ряду.

Сповивши слухачів їх улюбленим „Рушничком", співак розпрощався з задоволеною публікою. Люди почали розходитись, бо це ж таки наймана заля, а не в себе під церквою.

— А все-таки це досягнення, — почулося резюме. — Ми змусили совєтських аґентів виключити із програми всі російські та просовєтські пісні і дати нам тільки те, що ми волієм. От якби таке на Україні, то мета була б досягнена. Не сумніваюсь, що наступного разу Гнатюк нам заспіває „Не пора".

Звернення до Українських Організацій за Патріярхат УКЦеркви в Канаді

Вже в квітневому числі інформаційного бюлетеню ми повідомляли, що Перший Крайовий З'їзд Рад Українських Організацій Канади за Патріярхат Української Католицької Церкви відбудеться в жовтні ц. р., в часі відбуття 10-го Конгресу Українців Канади.

Сьогодні уточнюємо цю дату, повідомляючи всі наші Ради Українських Організацій на місцях, що головні наради запланованого з'їзду відбуватимуться в дні 10-го жовтня 1971 р.

На цьому з'Зді буде розглянений та схвалений статут Крайової Ради, продискутована пророблена праця та намічена акція на майбутнє. Окремою точкою буде переобрання органів Крайової Ради. В нарадах братимуть участь офіційні представники Рад, з правом рішального голосу, та запрошені гості, з правом дорадчого голосу.

Льокальні Ради висилають довільну скількість делеґатів, але є побажанням, щоб кожна Рада була зарепрезентована щонайменше двома представниками.

В нарадах є предбачена чисельна участь нашого духовенства, як теж участь нашої Ієрархії та гостей з-поза Канади.

Учасники з'їзду будуть забезпечені нічлігом та харчуванням.

Просимо заздалегідь зголошуватись до участи в цьому важливому з'їзді, який має розплянувати дальшу акцію за зреалізування патріяршого устрою УКЦеркви. Зголошення просимо слати на адресу Крайової Ради—418 Абердін, Вінніпеґ 4.

Вкоротці надішлемо Радам та зголошеним учасникам з'їзду детальну програму запланованих нарад.

За Крайову Раду Українських Організацій за Патріярхат Української Католицької Церкви:

Д-р Михайло Марунчак, голова

Д-р Борислав Білаш, секретар

Вийшла збірка пісень для жіночого тріо „Співають Соловейки"

Філядельфія. — Тут вийшла з датою 1971 р. велика збірка пісень, текстами і нотами, в опрацюванні видатного музичного педагога і акомпаньятора, піяністки Зої Маркович, під назвою „Співають Соловейки". Назва походить від того, що проф. Зоя Маркович, випускниця Київської Консерваторії, 5 років тому створила жіноче вокальне тріо при осередку СУМА, яке зветься „Соловейки", і більшість надрукованих творів входять до репертуару того тріо. У збірці на 80 стор. великого формату опубліковано „Слово про автора" пера журналістки Ірини Пеленської, замітка „Соловейки"—гордість СУМА, а потім ідуть чіткі й виразні ноти і тексти 24 пісень, переважно народних, повстанських чи стрілецьких, в обробці проф. Зої Маркович. Поміщені також дві її оригінальні пісні: романс „Зустріч у Києві" на слова А. Шинкерика і пісня до слів Лесі Українки „Скрізь плач", в яких п-і Зоя Маркович виступає, як оригінальний композитор. Між опрацьованими піснями інших композиторів є твори Колесси, Недільського, Гнатишина й ін. Після перебування в повоєнній Австрії проф. Зоя Маркович прибула в 1949 р. до ЗСА, викладала музику в Сеттлемент Мюзік скул, і вже від 20 років провадить власну Музичну Студію.

КАРТКИ МИСТЦЯ ЛЮБОСЛАВА ҐУЦАЛЮКА

Цього року культурно-освітня референтура Централі Союзу Українських Студентів Канади в Торонто видала дві карточки сучасного українського мистця, Любослава Гуцалюка з Ню Йорку. Обидва чорно-білі рисунки, роблені мистцем — тушем. Перша карточка називається „Понт Нюф", а друга „Р. пище". Карточки продаються по — 25 ц. за штуку.

Ціль продажу карточок мистця Л. Гуцалюка є в першій мірі популяризувати наших мистців, а друга здобути фонди на покриття коштів культурних проєктів Централі СУСК-у.

Зацікавлених замовити картки Любослава Гуцалюка просимо писати на адресу: Зоряна Грищенко, 799 Кембрідж стріт, Вінніпеґ 9, Ман. Тел 453-1402.

Будівничі УНСоюзу: придбайте чимскоріше бодай десять членів, щоб стати будівничими також на черговий рік!

Проф. д-р Григорій Петриченко

Дня 16-го березня 1971 р. зовсім несподівано помер, на 65-му році життя, маловідомий нашій громаді та знаний нашим дослідникам економіки України, проф. д-р Григорій Петриченко. Людина скромна, яка не любила самореклями чи хвальби та душею жила долею поневоленої України.

Д-р Петриченко походив з центральних українських земель, де в 1930 р. закінчив Київський Економічний Інститут та в 1931 р. став лектором Київського Дослідного Інституту, а в 1932 р. лектором Київського Гірничого Інституту, де викладав економічні дисципліни до 1934-го р. В 1935-41 рр. проф. Петриченко був викладачем Київського Індустріяльного та Педагогічного Інституту, аж до початку другої світової війни. В 1944 р. довелося проф. Петриченкові залишити рідні сторони. В 1945 р. включився він в круг українських економістів при новопосталій Українській Високій Політехнічній Школі в Реґенсбургу та при Економічному Інституті в Мюнхені.

В 1949 р., в часі загального еміґрування нашої спільноти поза береги европейського континенту, проф. Петриченко переїхав з ріднею до ЗСА, де не кинув ідеї служити нації і рішився бути вихователем своєї та американської молоді, з метою дати об'єктивне знання про економіку Совєтського Союзу, зокрема про економічний потенціял України.

В новоосновяному Українському Технічному Інституті в Ню Йорку став в 1954 р. проф. Петриченко доцентом економічних наук, в 1958 р. був промований на голову Економічного Віддїлу як надзвичайний професор, а в 1959 р. іменований звичайним професором цієї високої української школи.

Вимоги американської університетської системи приневолили проф. Петриченка нострифікувати свої европейські дипломи, щоб осягнути науковий ступінь магістра (А. М.) на Раттґерському університеті в 1959 р.

В 1961 р. одержав проф. Петриченко диплом доктора економічних і суспільних наук при Українському Вільному Університеті, на основі наукової праці з ділянки економічного розвитку України. Від 1963 р. викладав проф. Петриченко економічні дисципліни в Кінґс Коледжі, у Вілкіс-Бер, Пенсильванія, де в 1969 р. перейшов на емеритуру. Як професор американського коледжу викладав він історію економічних доктрин, сучасні економічні системи, міжнародну економіку та курс совєтської економіки. В усіх цих викладах не поминав він важливости економіки України та її господарського значення в світовій економіці.

Проф. Петриченко був членом семи наукових установ:, Американської Економічної Асоціяції, Католицької Економічної Асоціяції, Американської Академії Політичних та Соціяльних Наук, Об'єднання Американських Професорв та трьох наукових українських установ: Наукового Товариства ім. Шевченка, Української Вільної Академії Наук та Української Асоціяції Американських Професорів.

В ділянці наукових дослідів проф. Петриченко стало займався українською та совєтською економікою, з якої то ділянки дав доповідь на науковій конференції УТІ на тему „Децентралізація совєтської індустрії", а в 1958 р. виголосив в цьому ж Інституті доповідь н. т. „Економічний стан української промисловости по другій світовій війні", в 1959 р. доповідав про працю в ділянці економічних наук проф. Б. Мартоса, б. міністра фінансів УНР та редактора і професора Української Високої Економічної Школи в Мюнхені по другій світовій війні.

На Економічній Конференції в Ню Йорку 1960 р. проф. Петриченко мав виклад про українську економіку в семилітніх економічних плянах, а в 1967 р. доповідав на Науковій Конференції в НТШ на тему значення нафтової ропи в модерній економіці та в нафтовій промисловості України.

Як людина—був проф. Петриченко загально люблений та шанований в крузі колеґ—професорів та своїх студентів, американців і українців. Українські студенти - економісти радо слухали його викладів, бо для них він був свідком росту української економіки та людиною, що всією душею розуміла соціяльне та національне життя українського народу.

По відході на емеритуру, проф. Петриченко виявив в листах до автора цього некрологу велике бажання присвячувати більше часу, будучи на емеритурі, проблемам української економіки та розвиткові економічних студій при Науковому Товаристві ім. Шевченка, до якого він виявив щирі симпатії.

Проф. Петриченко залишив дружину д-ра Тетяну Петриченко, доцента мікробіології та фізіології в Мізерікордія Коледжі в Далласі, Па, доньку Ольгу в Ню Йорку, та Тетяну Заброцьку в Честері з внуками. У широму жалю залишив він також своїх колеґ-економістів, об'єднаних в Економічній Комісії НТШ, в УВАН та в Об'єднанні Українських Професорів Американських Університетів.

В. Т.

КАРТИНИ ГАЛИНИ НОВАКІВСЬКОЇ

Торонто.—В Інституті св. Володимира підготовляється да відкриття індивідуальна виставка мисткині Галини Новаківської, на якій будуть показані її новіші твори. Виставка відкриється 26-го вересня і триватиме до 9-го жовтня, буде відкрита від 2 до 5 гг.

34 учасники відбули тенісовий табір на Союзівці

Таборовики з інструкторами на кортах Союзівки

Кергонксон, Н.Й. — 12 хлопців і 22 дівчини були учасниками шестиденного тенісового табору на Союзівці, від 28-го серпня до 3-го вересня, що його влаштовано вперше на цій оселі УНСоюзу заходами її управителя, Володимира Кваса і чільного українського тенісиста, ред. Зенона Снилика.

В основу програми табору входили лекції тенісу — від інструкцій для початківців до навчання заавансованих юнаків і юначок в техніці і тактиці гри. Крім З. Снилика, інструкторами були слідуючі визначні українські тенісисти: інж. Юрій Савчак, інж. Михайло Шиян, д-р Роман Вірщук і Роман Ракочий. Теоретичне і практичне навчання відбувалось щодня від 9:30 до 11:30 перед обідом і від 2:00 до 4:00 по полудні. Ранню лекцію попереджувала півгодинна руханка для всіх учасників, яких опісля розділювано на чотири групи: початківці — дівчата і хлопці; заавансовані — дівчата і хлопці. В другій стадії табору влаштовано турнір для заавансованих груп, переможцями якого вийшли: Арета Ракочий (дівчата) і Євген Щерба (хлопці). Провідниками груп таборовиків були: Доня Сушків, Марко Кріштальський, Діяна Целевич і Є. Щерба. Таборовикам також показано інструкторські фільми та доставлено тенісову літературу.

Два змагуни - таборовики — Є. Щерба й Юрій Харук — здобули перші місця в молодших групах юньйорів під час крайових першенств, які відбувалися на Союзівці в днях 3-го до 6-го вересня 1971 р. Фіналістами були також таборовики Володимир Корнієнко й Арета Ракочий, а Діяні Целевич припала нагорода п-і Марії Душник за найкращу спортову поставу.

Під час офіційного закриття табору в четвер, 3-го вересня, до таборовиків промовляла коротко заступниця гол. предсідника УНСоюзу п-і Марія Душник. Нагороди за найкращий поступ в тенісі одержали: Володимира Гнатківська і Юрій Харук.

Нагробні пам'ятники померлим мистцям

На початку цього літа відбулася, варта уваги нашої громади, подія 20-го червня на Українському Національному Цвинтарі в Південному Бавнд Бруку було посвячено пам'ятники Миколі Богданові Мухинові та Артемієві Кирилюкові.

З різних місцевостей на посвячення прибули крім родичів, друзів і приятелів, люди артистичного світу,—скульптори, малярі, актори, співаки, письменники, а серед них і голова Об'єднання Мистців-українців, скульптор М. Черешньовський.

Пам'ятник М. Б. Мухинові—це побільшена кількакратно його праця „Отаман Сірко". Скульптуру побільшив молодий мистець Олександер Громич, а в бронзі відлив маестро Білокур—обидва колишні учі покійного М. Б. Мухина.

Проєкт пам'ятника Артемієві Кирилюкові довершив, проф. Петро Мегик, а виготовила пам'ятник фірма, очолювана Володимиром і Юлією Безсоновими.

Посвятив обидва пам'ятники, о. Павло Хвалько, дякував проф. Іван Паливода, співав хор Церкви-Пам'ятника св. Андрія.

Після посвячення, у залі консисторії, відбувся спільний поминальний обід. Молитву прочитав о. Хвалько. Промовляв до присутніх проф. Петро Мегик. У своїй розповіді він схарактеризував обидвох покійних мистців, знаючи їх особисто довгий час,—Мухина під час окупації німцями Львова, а Кирилюка ще з передвоєнної Варшави, де вони студіювали.

Після поминального обіду, вся громада відвідала Історичний Музей Консисторії, а також і скористалися перейтися цвинтарем, що також є історичним місцем з багатьма високомистецькими пам'ятниками.

В. Г-кий

СУСПІЛЬНА ОПІКА В ЗСА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ших організацій та загалу громадянства.

Треба усвідомити, що праця в ділянці суспільної опіки вимагає не лише відповідної фінансової бази, але в ще більшій мірі її успіх залежить від готовости членів спільноти жертвувати свій час для праці у харитативних організаціях. Американські організації публічної і приватної системи суспільної опіки розпоряджають колосальними фондами з урядових джерел і приватних пожертв, але рівночасно вони користуються б е зплатною працею людей доброї волі, і головно завдяки їм можуть успішно працювати. В ЗСА є 55 мільйонів добровільців (волюнтірс), що з них багато працює для більше як одної організації. Згідно з інформаціями Американської Асоціяції для Збірки Фондів, 28 мільйонів добровільців є головною підпорою 21 харитативної організації. Це жінки і чоловіки різного віку і різних професій, починаючи від зовсім старих аж до молоді середніх шкіл.

З огляду на великі недоліки в ділянці української суспільної опіки, Референтура Суспільної Опіки при Головній Управі Союзу Українок Америки поставила своїм завданням приступити в найближчому часі до створення по всіх українських осередках міцних клітин суспільної опіки, вважаючи, що поміч ближньому в потребі — це один з найшляхетніших виявів людського духа, як також вимога теперішнього часу.

Підготова до відзначення 20-річчя 11-го Відділу ООЧСУ та Осередку СУМА в Йонкерсі

З приїздом до ЗСА еміґрантів після другої світової війни, її подавляюча частина була симпатиками до подій, які відбувалися в Україні, хоча інформації з України для кожного з нас не були доступними, а боротьбу вели ОУН і УПА. В ЗСА існувала Організація Оборони Чотирьох Свобід України, яка популяризовала цю боротьбу, а для молоді створено Спілку Української Молоді Америки, яка була продовженням Спілки в Україні, та відновленої в 1946 року в Німеччині.

Організовано Відділи ООЧСУ та Осередки СУМА не лиш у великих скупченнях українського поселення, але й в менших. Зорганізовано теж в Йонкерсі 11-ий Відділ ООЧСУ, а опісля Осередок Спілки Української Молоді ім. 30-го Червня.

Ще в квітні 1971 р. на спільному засіданні Управ Відділу ООЧСУ та Осередку СУМА створено Окремий Комітет для відзначення 20-річчя діяльности тих двох установ, які є складовими організаціями Українського Визвольного Фронту. Комітет очолив Лев Футала, а до його складу входять представники Відділу ООЧСУ та Осередку СУМА.

Комітет вирішив прийняти дату на неділю 24-го жовтня 1971 р.—святковим бенкетом в залі Українського Народного Дому, при 301 Палісайд евню в Йонкерсі, Н. Й.

В мистецькій частині програми бенкету братимуть участь: актори українського театру: Валя Калин, Іванна Кононів, Степан Магмет, при фортепіяні Володимир Гентиш, та танцювальна група місцевого Осередку СУМА ім. 30-го Червня, під кер. Володимира Удейчука.

До участи запрошено представників Головних Управ ООЧСУ і СУМА та представників місцевих товариств, як також Відділів ООЧСУ, СУМА та інші Організації Українського Визвольного Фронту—метрополії Ню Йорку і Ню Джерзі. Віримо, що місцева українська громада візьме чисельну участь.

Комітет

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ СНАЙПЕРИ ВБИЛИ знову двох британських вояків. Від 1969 року, коли-то Британія вислала до Північної Ірляндії своє військо для присмирення тамошніх заворушень, згинуло вже 20 британських вояків. Деякі англійські газети почали писати про Північну Ірляндію, як про „британський В'єтнам".

СУМІВСЬКІ ВОГНІ 20-ГО ЗДВИГУ СУМА-ЗАХІД

Запланований XX-ий Здвиг - СУМА Захід відбувся на Оселі СУМА „Київ" біля Дітройту у днях 4, 5 і 6-го вересня 1971 р. Цьогорічний Здвиг увінчався виховно-моральним успіхом для нашої молоді. Численність—752 учасників молоді у дефіляді маніфестаційної частини свідчить за себе про відданість ідеалам і кличам, яким Здвиг був присвячений. Участь молоді з Осередку СУМА в Мінеаполісі, Мінн., яке є віддалене понад 700 миль від Дітройту, а також присутність делегації молоді з Омаги, Небраска, віддаленої понад 600 миль від нас, запевняє, що наша молодь на чужині не є втрачена для батьківщини, вона цікавиться нашими ідеями, їх сприймає і в питомий їй спосіб, ними живе.

Відкриття Здвигу почалося о год. 2-ій по полудні у суботу, 4-го вересня 1971 р. перед Президією у складі: О. Рожко з Бельгії і І. Цішкевич з Клівленду як члени Світової Управи СУМ; Л. Футала—Ню Йорк, М. Яременко—Чікаґо, Ст. Голяш—Чікаґо, Ю. Куляс—Чікаґо, Д. Сулима—Дітройт і О. Черень - Чікаґо як члени Головної Управи СУМА та цілої Команди Здвигу. Програмою цілого Здвигу керував Ст. Голяш. Дальшими точками були: денний наказ, відчитаний А. Легетою, піднесення булави, коротке слово коменданта М. Калинича та О. Рожка. Звітуванням та рапортуванням, під час Здвигу проводив, обозний Команди Ю. Вонсуль. О год. 3-ій, по полудні у суботу почалися елімінаційні змагання дорослих у копаному м'ячі та відбиванкові змагання дівчат і хлопців.

„Для кращого ефекту сумівських вогнів усе відбувалося на площі, над озером при повні місяця, окруженої гарним лісом. Програма ватри була поділена на маніфестаційну частину, якою проводив, О. Черень, а головною її точкою було святкове слово, О. Рожка; знову веселу програму вів, Я. Верещак. Сумівські вогні мають свій непереможний чар і красу, не тільки для молоді, а також і для старших, які численно зібралися над озером. Крім офіційних точок після ватри була забава для молоді з оркестрою. Цікаво було обсервувати поведінку молоді під час різних точок програми, від поважних виступів—до веселої безтурботности.

Другий день Здвигу, у неділю 5-го вересня 1971 р. почали учасники Службою Божою, відправлену у таборовій каплиці о. ігуменом І. Лотоцьким, який виголосив при цій нагоді виховну проповідь. Негайно, після цього, розпочалася маніфестаційна частина. До почесної президії на трибуну запрошено представників Центральних Організацій та відпоручників місцевих Товариств, а саме: від Головної Управи ООЧСУ—М. Дужий, від Головної Управи ОбВУА—інж. І. Осташяк і В. Іванюк, від Головної Управи Т-ва кол. Вояків УПА—Ст. Голяш, від Крайової Управи ТУСМ-Я. Верещак, від Головної Управи УНСоюзу—Е. Репета, від Головної Управи „Провидіння"—інж. Я. Кривий, від Головної Управи „Народна Поміч"—П. Мицак, від З'їзду Братства Дивізійників телеграфічний привіт, від Об'єднання „Сибірські Вовки"—В. Питяк, від Об'єднання Жінок ООЧСУ в Омага—Зеня Гаєнда, від 24-го Відділу ООЧСУ у Чикаґо—М. Білецький, від 3-го Відділу ООЧСУ в Клівленді—М. Гейнеш, від Осередку ТУСМ у Чікаґо—О. Черень, від Відділу УККА у Дітройті—Р. Курепась, від Комітету Організацій Визвольного Фронту у Дітройті—М. Березовський, від 10-го Відділу ООЧСУ в Дітройті—В. Щербій, від Станиці АБН в Дітройті—В. Рижий, від Об'єднання Жінок ООЧСУ у Дітройті—Нуся Легета, від Т-ва кол. Вояків УПА в Дітройті—В. Каськів та від Окр. Комітету Народної Помочі в Дітройті—В. Бабій. Крім цього, на наші руки, вислали письмові привіти визначні особи з американського політичного світу: від губернатора стейту Мичиген—В. Міллікен, від федерального сенатора—Р. Гріффін, від федерального конгресмена—Г. Форда та від судді найвищого стейтового суду—М. Віліямс.

Сумівська молодь зібралася на спортовій площі і з цього місця почала дефіляду перед трибуною. Кожний Осередок провадив голова чи булавний, а за ними хоружні з українськими та організаційними прапорами, а відтак у потрійних колонах молодь. Так маршувало, під звуки знаменитої духової оркестри Осередку ім. М. Павлушкова з Чікаґо, шістнадцять Осередків СУМА: з Мінеаполісу, Мілвокі, три Осередки з Чікаґо, з Палатайну, два Осередки з Дітройту, з Флинту, з Клівленду, з Парми, з Лорейну, з Боффало, з Акрону, з Кентону і з Янґставну. Чотиритисячна українська громада ентузіястично оплескувала колони, а вдоволення та гордість світила з очей дефілюючих, бо вони знайшли належну дорогу у своєму житті, а наші довголітні зусилля і праця не пішли на марно.

Святкову промову до молоді виголосив, Лев Футала, заступник голови Головної Управи СУМА, нав'язуючи до відзначення 100-річчя народження Лесі Українки, 30-річчя Акту 30-го Червня 1941 р. та 25-річчя Відновлення СУМ на чужині.

О год. 2-гій по пол. почалися мистецькі виступи сумівської молоді на трибуні та спортові змагання у відбиванці і в копаному м'ячі на спортових площах. Мистецька програма була цікава й різноманітна, а складалася з двох деклямацій, з Осередків Парми і Лорейну, та з виступів танцювальних гуртків з Осередків: Палатайну, Мінеаполісу, Парми і Клівленду. Крім цього виступала духова оркестра з Осередку ім. М. Павлушкова—Чикаґо, мандолінова оркестра при Осередку ім. Київ—Дітройт, вокальний ансамбль при капелі Бандуристок Осередку ім. П. Орлика—Дітройт та хор юначок цього ж Осередку. Як, запрошений гість, виступила танцювальна група Ліги Української Православної Молоді з Дітройту, під мистецьким керівництвом балерини Мотрі Макар. Всі були зацікавлені та радо оплескували поодинокі виступи.

У фінальних, спортових змаганнях перші і другі місця одержали: у відбиванці молодших юначок перше місце здобув Осередок Парми а друге місце Осередок ім. Київ—Дітройт. У відбиванці старших юнаків перше місце припало Осередкові Парма, а друге місце Осередкові, ім. П. Орлика Дітройт та у копаному м'ячі молодших юнаків—перше місце виборов собі Осередок ім. П. Орлика—Дітройт, а другим місцем задоволився Осередок ім. М. Павлушкова з Чикаґо. За перші і другі місця нагороджено переможців чашами, врученням капітанам поодиноких дружин—спортовим референтам Команди. Дм. Трушем. Окремою атракцією для симпатиків спорту був футбольний меч між дружиною „Крила" при Осередку ім. М. Павлушкова з Чикаґо, а дружиною УСТ „Черник" з Дітройту, який закінчився вислідом 2:0 в користь „Крил".

Команда Здвигу вложила дуже багато праці у підготову і під час самого Здвигу. Солідарність, дбайливість та жертвенність всіх членів Команди увінчалася повним успіхом у святі, чим була вдоволена і молодь, і старше громадянство. Довголітній досвід та практика щоденного життя вчать нас, що такі здвиги, чи у меншому маштабі злети, або тільки табори є конечним як виховні засоби у нашій праці над молоддю. Повний склад Команди XX-го Здвигу СУМА—Захід: командант—М. Калинич, обозний—Ю. Вонсуль, секретар—Я. Тарнавський, фінансовий референт—Г. Дробний, програмовий референт—Ст. Голяш, преса і інформація—В. Рижий, господарський референт—Ф. Токарчук, інтендант—Д. Сулима, технічний референт—Я. Петращук, спортовий референт—Д. Труш, квартирмайстер - М. Федорів перша медична поміч—д-р С. Михайлів, порядковий референт—І. Терлецький та вільні члени команди: М. Кльось, Н. Легета, М. Новаківський, Я. Стеткевич, Т. Левицький і П. Куций.

Володимир Рижий
кер. преси

Перед прем'єрою „Боярині" в Клівленді

Можна із сміливістю ствердити, що впродовж останніх років Торонто вповні завоювало Клівленд. Ще досі дзвонять у пам'яті могутні акорди торонтських з'єднаних ансамблів, що полонили уми й серця тисячних мас учасників величавих святкувань сторіччя Лесі Українки, що проходили в Клівленді 29-го й 30-го травня 1971 р. Чи був це чоловічий хор „Прометей", дівочий хор „Діброва", оркестра „Батурин", балетний ансамбль „Верховинці"-чи славний театр „Заграва", що двічі уже побував на клівлендській сцені - клівлендська публіка завжди принимала торонтських гостей із великим ентузіязмом. Цим разом знову черга на театр „Заграва", який загостить до цієї метрополії околиці Великих Озер у неділю 26-го вересня 1971 р. із поставою драми Лесі Українки „Бояриня", що буде виставлена у просторій і модерній авдиторії Норманді Гай скул при 2500 Вест Плезент Веллі Ровд у Пармі, о годині 6-ій по полудні.

У сторіччя Лесі Українки, театр „Заграва" вважав своїм обов'язком показати українській публіці один із чільних драматичних творів поетеси. Рецензент „Гомону України", мґр Аріядна Стебельська, у статті п. н. „Бояриня Лесі Українки На Сцені в Торонто", що появилась на сторінках літературного додатку згаданого часопису за червень 1971 р., м. ін. пише: „Драматичний ансамбль „Заграва" у Торонто виступив дня 23-го травня 1971 із прем'єрою „Боярині" Лесі Українки у формі поклону поетесі у сторіччя її народження. Підбір саме цього твору Лесі Українки (проблема якого не історична, а постійна і в наш час актуальна), що його поминуло видавництво радянського десятитомника, зогляду на протимосковську спрямованість „Боярині"—вже є національною маніфестацією. Виведення цього твору, режисерський задум та інтерпретація, що зглиблює зміст, доповнила маніфестаційний характер продукції".

У поставі „Боярині" беруть участь: заслужена акторка української сцени, Ганна Тагаїва, Рома Дольницька (героїня фільму „Ніколи не забуду"), Ілярій Кушніренко, Соня Сахно, Михайло Лялька, Петро Ординець і Володимир Довганюк, який являється рівночасно і адміністратор нашого передового театрального ансамблю. В поставі принимають теж участь хореографічний ансамбль „Верховинці" й оркестра „Горлиця". Режисер постави Слав Теліжин, а хореограф Ярослав Клунь. Ансамбль доклав теж чимало праці у виконання проєктів костюмів, під проводом Марії Левицької, які визначаються сценічністю й стилевістю. Кольоритні, повні ритму й краси гуртові сцени із весняними хороводами є живим подихом України, у противагу до суворих і сумних сцен із побуту в Московщині.

Рік Лесі Українки клівлендська громада відмічує цілою низкою імпрез, упродовж цілого 1971 р. Напередодні ювілею поетеси, осінню 1970 р. поставлено тут заходом Відділу УККА-УЗО „Лісову Пісню" у виконанні Драматичної Студії Лідії Крушельницької з Ню Йорку. В листопаді 1970 р. відбулась тут доповідь літературознавця, проф. Григора Ґолембйовського п. н. „Аналіза Лісової Пісні", що її влаштував для ширшого громадянства місцевий Відділ ООЧСУ. В лютому 1971 жіночі організації Клівленду вшанували сторіччя поетеси спільним концертом. У травні, Організації Українського Визвольного Фронту ЗСА й Канади, влаштували тут, при 10-тисячнім здвигу учасників, дводенні святкування в поклоні Лесі Українці, а в червні відбулось рідношкільне Свято Молоді на шану поетеси. У вересні централя УККА влаштовує Всенаціональну Маніфестацію біля пам'ятника Лесі Українки в Культурному Городі. При кінці вересня театр „Заграва" з Торонто визначив дату постави „Боярині" в Клівленді, з якою обіздить тепер осередки українського поселення в ЗСА й Канаді, віддаючи цим свій поклін ювілятці. Ця гостинна імпреза українського Торонто в Клівленді притягає увагу широких кругів громадянства й буде великою культурною подією в нашому осередку.

С. К.

ПОРТРЕТ МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА

Торонто. — Великого розміру олійний портрет видатного композитора Миколи Леонтовича виконав юнак-сумівець Олег Стасишин, 15 років, студент Образотворчої Студії під керівництвом мистця Петра Сидоренка. Крім портретної схожости, портрет вражає оригінальністю задуму: обличчя композитора, який загинув 50 літ тому з рук большевиків, немов оповивають колом ластівки, і воно підіймається над далеким українським селом, з вітряком і вівчариком на першому пляні. Ластівки прикрашують цей оригінально виконаний юнаком портрет і нагадують про світової слави обробку Миколи Леонтовича „Щедрик", де співається про ластівочку. Вперше той портрет був виставлений на 12-й річній виставці Образотворчої Студії в Інституті св. Володимира в Торонті влітку цього року.

Замітне вінчання в Чикаґо

Мирон і Зоряна з Городиловських Стахнів

В суботу дня 14-го серпня ц. р., в українській католицькій парафії св. Володимира і Ольги в Чикаґо відбулося вінчання Зоряни Городиловської, дочки відомих провідних і на всі наші добрі цілі прикладно жертвенних п-і Ірени і д-ра Юрія Городиловських, із Мироном Стахнів, сином бл. п. Володимира і п-і Стефанії Стахнів.

З приводу цього, що обидвоє новоженці були активними членами молодечих організацій, зокрема Пласту, та з огляду на провідне громадське й товариське становище їхніх батьків, вінчання було великою громадською врочистістю міста Чикаґо.

Обряду вінчання довершили у вщерть заповненій громадянами — весільними гостями церкві св. Володимира і Ольги, всеч. отці: Павло Джулинський, Маріян Бутринський, Любомир Мудрий і Іван Кротець (з Риму).

Під час вінчання співав церковний хор „Прометей", під диригентурою проф. Романа Андрушка. Апостола читав д-р Володимир Базарко.

Дружками і дружбами були: Марта Городиловська (сестра молодої) — Андрій Бойкович, Марійка Чичула — Тиміш Трусевич, Діяна Шандра — Андрій Мельник, Гануся Фарін—Ярко Кобилецький, Христя Семенюк — Зенко Ліщинський, Арета Хрептовська — Юрій Карпінський і найменша пара — Оленка Іванусів — Ромчик Стахнів.

Функції старости виконував, інж. Нестор Базарко з Вашинґтону. Старостиною була п-і Ляриса Стахнів.

Після обряду вінчання відбулася весільна гостина в балевій залі Шератон Готелю, з участю 340 гостей. Були це відомі провідні громадяни Чикаґо, переважно професіоналісти із своїми дружинами. Між гістьми були також рідні і приятелі батьків молодих із Ню Йорку, Дітройту, Клівленду, Нюарку, Торонто та інших місцевостей.

Молодят за традиційним весільним звичаєм вітали їхні батьки прикрашеним короваєм, а вся заля заспівала їм, п'ючи шампанське", „Многая Літа".

В часі гостини, староста представив всю рідню, між якою були обі бабуні молодої, пані: Олена Бурко і Галина Городиловська та тета Пані Зоня Несторович. Відтак відчитав телеграму з побажанням для молодих, що її надіслав Блаженніший Верховний Архиепископ Кардинал Йосиф, що її приявні гості прийняли довготривалими оплесками. Він попросив до слова таких осіб: о. Павла Джулинського, пароха батьків молодих, о. Любомира Мудрого, о. Маріяна Бутринського, п-а Романа Крупку, хресних батьків молодої інж. Леоніду Вертипорох, Торонто Канада і мґра Івана Базарка, Ню Йорк.

Від рідні молодого промовляв, Ярослав Стахнів та приятелька матері молодого, п-і Рома Турянська.

Молодий дякував батькам за влаштування багатої гостини, а всім весільним гостям за їхню численну участь дякував д-р Юрій Городиловський. Кінцевим словом та молитвою закінчив вечерю о. протопр. Ф. Білецький.

Довго, по півночі бавилися гості. В часі забави, пластунки з куреня „Лісові Мавки" вивели укладений для цієї нагоди хоровід.

Молоді переїжджають на тимчасовий свій побут до Мілвокі, Висконсин, де молодий на Маркет університеті закінчує свої медичні студії. Зоряна по родинній традиції — мати фармацевтка — буде працювати в університетській клініці, аптекаркою. Вона якраз літом ц. р. закінчила в Чикаґо свої фармацевтичні студії.

Молоді та їхні батьки є членами УНСоюзу.

Молодій парі на їхній новій дорозі життя бажаємо всього найкращого.

Н. Н.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 19-го ВЕРЕСНЯ 1971 р.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Збори Т-ва Подільська Січ — 8 Відділ о год. 2-ій по пол. в залі церкви св. Михаїла. Принимаємо нових членів. — В. Козіцький, предс., В. Мандзій, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6623. Тарзан дістає нового співробітника

WHEN WE AIR-LIFT YOU INTO ZERO AREA, TARZAN, WE LEAVE YOU WITH EMERGENCY EQUIPMENT- AND A COMPANION I'VE PERSONALLY SELECTED FOR YOU... TSHULU, SON OF PARAMOUNT CHIEF ULI, OF BULA-LAND.

TSHULU'S THE SMARTEST NATIVE WE'VE FOUND. SPEAKS ENGLISH AND FRENCH AND MANY TRIBAL DIALECTS. WE'VE GIVEN HIM SPECIAL INSTRUCTIONS...AND A CAPTAIN'S COMMISSION IN OUR 'OX' SECRET RESERVES...

SEND IN CAPTAIN TSHULU!

Коли ми завеземо тебе, Тарзане, до обширу „Зеро", то залишимо тебе там із вирядом на надзвичайну потребу із компаньйоном, що я його особисто вибрав для тебе. Це Чулю, син головного вождя Улі з країни Буля.

Чулі є наймудрішим тубільцем, якого я знайшов. Говорить по-англійськи й французьки та багатьма племінними діялектами. Ми видали йому спеціяльні інструкції у нашій засекреченій надзвичайній місії.

Пришліть сюди сотника Чулю!